ing parts of Bokšto Street. The remains of an 18th-century foundation were found to the E of the present-day building at Bokšto St. 7.

In all, 1965 finds were discovered in 2016, mostly sherds of 16th–18th-century structural ceramics and household pottery and 17th–20th-century coins. A late 14th–first half of the 15th-century copper alloy suspended cross and a 13th–15th-century copper alloy Orthodox encolpion (Fig. 4) were found near the burials in the layer at Maironio St. 14.

Algirdas Žalnierius

Vienuolyno pastatai Papilio gatvėje 3 Kaune

Kauno arkivyskupija 2016 m. kovo–balandžio mėnesiais tvarkė pastato Papilio g. 3 kiemą – 920 m² plote pažemino jo paviršių per 40–80 cm. Kiemo paviršiaus H_{abs} V dalyje – 29,35–29,41 m, paviršius aukštėja į R ir prie pastato Papilio g. 3 H_{abs} siekia 29,60–29,84 m. Toks kiemo lygis susidarė po 1929 m., kai buvo nugriautas vienuolyno V flygelis ir buvęs Sapiegų namas. Kiemo paviršius žeminamas norint sulyginti jo aukštį su Papilio g. lygiu, kurio paviršius Š pusėje siekia H_{abs} 28,60 m, V – H_{abs} 29,00 m.

Tyrinėtas sklypas yra senamiesčio ŠV dalyje, ant Kauno pilies gynybinio griovio krašto. Sklypas Papilio g. 3 XVI–XVII a. pradžioje priklausė Sapiegų giminei. Po 1624 m. miesto gaisro sklypą su aplinkine teritorija įsigijo A. Masalskis ir įsteigė bernardinių vienuolyną, kuris čia gyvavo iki XIX a. vidurio. Vėliau vienuolyno pastatuose įsikūrė Kauno kunigų seminarija, kuri su nedidelėmis pertraukomis

1 pav. Papilio g. 3 kiemo bendras vaizdas iš R. A. Žalnieriaus nuotr.

Fig. 1. General view of the courtyard at Papilio St. 3, as seen from the E.

veikia iki šių dienų. Sklypo Š pusėje esantis pilies P griovys bėgant amžiams buvo užpiltas ir susiaurėjo apie 10–12 m. Papilio g. yra viena seniausių Kauno gatvių. 2015 m. sklype Papilio g. 3 atlikti žvalgomieji tyrimai (*ATL 2015 metais*, 2016, p. 277–278).

2 pav. Papilio g. 3 Š sienos pamatai. A. Žalnieriaus nuotr.

Fig. 2. The foundation of the N wall at Papilio St. 3.

3 pav. Papilio g. 3 P sienos pamato tęsinys. A. Žalnieriaus nuotr.

Fig. 3. The continuation of the S wall's foundation at Papilio St. 3.

2016 m. žeminant kiemo paviršių buvo nukasami tik XX a. susidarę supiltiniai žemės sluoksniai. Stebint žemės darbus nustatyta, kad tarybiniais metais ruošiant asfaltuoti kiemą žemės paviršius buvo nukastas per 40–50 cm. Po to supiltas 35–50 cm storio skaldos ir 10–15 cm storio asfalto sluoksnis. Kiemo P dalyje po skalda užfiksuotas žvyro sluoksnis, sietinas su Kauno pilies statyba, o čia buvę vėlesni XV–XIX a. kultūriniai sluoksniai buvo nukasti tvarkant kiemą. Sklypo Š pusėje po asfaltu ir nugriautų garažų vietoje fiksuotas iki 50 cm storio tamsiai pilkos žemės sluoksnis su XX a. šiukšlėmis (1 pav.).

Pradiniame darbų etape buvo išardytos prie pastato Papilio g. 3 Š sienos buvusios 3 rūsio švieslangių priešduobės. Iškastoje duobėje atsidengė iš 28x30–35x56 cm dydžio lauko riedulių ir 28,5–29x13,5–14x8,5–9 cm dydžio plytų sumūryti dabartinio pastato Papilio g. 3 Š sienos pamatai. Juose XX a. buvo iškirstos trys 1,2 m aukščio, apie 1 m pločio angos, kurių šonai išlyginti sumūrijant silikatines plytas. Pamatuose kai kur yra išlikęs pamatų praplatinimas, kurio H_{abs} 29,58 m sutampa su dabartiniu kiemo paviršiumi. Šis pamatas priskirtinas istoriniuose šaltiniuose minimam Sapiegų namui ir datuojamas XVI a. (2 pav.).

Pastato Papilio g. 3 P sienos apačia sumūryta iš įvairaus dydžio plytų ir pusplyčių, nesilaikant kokios nors rišimo tvarkos, ji priskirtina tarpukario rekonstrukcijai. P siena sumūryta ant senesnių pamatų, kurių tęsinys žeminant paviršių atsidengė 6 m atstumu į V nuo pastato PV kampo. Atrastos sienos pamatas yra 85–90 cm pločio, jo Š šonas sumūrytas iš 28x11,5–12x8,5–9,2 cm plytų, P – iš įvairaus dydžio lauko riedulių. Išlikusio pamato viršus yra H_{abs} 29,43 m (3 pav.).

Žeminant kiemo paviršių prie pastato Papilio g. 5 Š sienos R galo, atsidengė XVI a. pastato

sienos apatinė dalis, gotikiniu rišimu sumūryta iš 28–29x12,5–13x9 cm dydžio plytų. Išlikusios pastato dalies ilgis nuo pastato Papilio g. 3 yra 12,04 m. Aiškesnės sienų ir pamatų ribos nepavyko nustatyti, tik prie V namo galo sienos apatinėje dalyje yra sumūryti 30x40–35x55 cm dydžio lauko rieduliai (4 pav.).

Įsikūrus bernardinių vienuolynui, XVII a. I pusėje prie XVI a. pastato V galo pristatytas vienuolyno V korpusas, kurio jungtis aiškiai matosi sienos mūre. Korpuso Š sienos 25–27 cm pločio pamatų praplatinimas rastas 26–30 cm gylyje nuo dabartinio kiemo paviršiaus. Vienuolyno Š korpuso siena ir praplatinimas iš 26x12–13x8–8,5 cm dydžio plytų sumūrytas renesansiniu rišimo būdu. Ši vienuolyno korpuso dalis yra 6,57 m ilgio, toliau į V korpusas praplatėja per 46 cm, jis sumūrytas iš tokio paties dydžio plytų, ristų renesansiniu rišimu. Pamatų praplatinimas yra 32–40 cm gylyje nuo kiemo paviršiaus, jo plotis nuo praplatėjimo kampo iki 9 m yra 39 cm, toliau iki korpuso galo – 12–13 cm.

Prie vienuolyno korpuso Š sienos rasti 2 pastatų arkiniai pamatai, sumūryti tuo pačiu metu kaip ir vienuolynas. Pirmi pamatai yra 3,67 cm į V nuo XVI a. pastato ir vienuolyno P korpuso ribos. R pamato plotis – 78 cm, išlikęs ilgis – 68 cm, sumūrytas iš 27x14x7,5 cm dydžio plytų, jo gale matosi arkos pėda (5 pav.). V pamato plotis – 78 cm, išlikęs ilgis – 1,12 m, sumūrytas iš tokio pat dydžio plytų. Pamatas prie vienuolyno sienos išliko buvusio kiemo lygyje, toliau į Š nuardytas 45° kampu. Atkasto priestato plotis išorėje – 4,83 m, vidaus patalpos plotis – 3,12 m. Pastatas tęsėsi Š kryptimi, tačiau nukasus kiemo sluoksnius, jo pamatų daugiau neaptikta.

Antri pamatai (9–12) rasti 13,5 m į V nuo vienuolyno P korpuso praplatinimo (6 pav.). R pamato viršus rastas apie 30 cm gylyje nuo buvusio kiemo paviršiaus. Pamato plotis prie vienuolyno Š sienos – 1,02 m, Š kryptimi jis per 2,5 m praplatėja iki 1,2 m, sumūrytas iš 26x29–31–35 cm dydžio lauko riedulių ir 13,5–14x6,5–7,5 cm dydžio plytų nuolaužų. Kalkių skiedinys mūro paviršiuje peršalęs, gelsvos spalvos, len-

4 pav. XVI a. pastato Š siena ir pamatai. A. Žalnieriaus nuotr.

Fig. 4. The 16th-century building's N wall and foundation.

5 pav. Vienuolyno P korpuso Š sienos ir priestato pamatai. A. Žalnieriaus nuotr.

Fig. 5. The foundation of the N wall of the monastery's S building and the annex.

6 pav. Vienuolyno V korpuso pamatai. A. Žalnieriaus nuotr.

Fig. 6. The foundation of the monastery's W annex.

7 pav. Kiemo grindinio liekanos. A. Žalnieriaus nuotr.

Fig. 7. The remains of the courtyard paving.

gvai trupa. Kitas, V pamatas yra 3,2 m į V nuo ankstesnio pamato, 61 cm pločio prie vienuolyno sienos, viršutinė išlikusi dalis prie vienuolyno sienos sutampa su dabartiniu kiemo paviršiumi. Toliau į Š pamatas laiptais nuardytas iki nužeminto paviršiaus, išlikęs ilgis apie – 70 cm, sumūrytas iš 27,5–27,8x14–14,5x6,5–8 cm dydžio plytų. Greičiausia tai vienuolyno koridoriaus pamatas. Šių pamatų tęsinys surastas 11 m į Š nuo vienuolyno sienos. Čia R pamatas 1,05 cm pločio, sumūrytas iš puspl yčių, kalkių skiedinys peršalęs, gelsvos spalvos. V 82 cm pločio pamatas sumūrytas iš 27–28x13–14,5x7,5–8,5 cm plytų, kalkių skiedinys paviršiuje peršalęs, rusvos spalvos, tai greičiausiai vienuolyno koridoriaus pamatas. Tarp pamatų yra 3,27 m tarpas, V pamatas yra 2,81 m į R nuo sklypo tvoros.

Kiemo centrinėje dalyje, 13,2 m nuo sklypo V tvoros ir 6–7 m atstumu nuo vienuolyno P korpuso 40–45 cm gylyje nuo buvusio kiemo paviršiaus rasta lauko riedulių grindinio liekanų (7 pav.). Grindinys datuojamas XVII a., nors galėjo būti išgrįstas ir XVI a. viduryje, pradėjus statyti mūrinius pastatus. Žvalgant surinkta archeologinių radinių – permaišytame žvyre rasti keli XVI a. pabaigos – XVII a. I pusės plokštiniai žaliai glazūruoti kokliai, dekoruoti augaliniais motyvais, ir indų fragmentai.

The Monastery Buildings at Papilio St. 3 in Kaunas

The courtyard surface on the plot at Papilio St. 3 was lowered in an area of roughly 920 m^2. A watching brief was conducted during this work and recorded the remains of unearthed structures (Figs. 1, 7). The N wall of the building at Papilio St. 3 stands on an older, 16th-century foundation, the westward continuation of which was found in 2015 (Fig. 2). The continuation of the foundation of the building's S wall was found in lowering the courtyard's surface (Fig. 3). The building at Papilio St. 3 consists of two parts: the E part, which is a 16th-century residential home, and the monastery's S building, which was built in the first half of the 17th century (Fig. 4). Two annexes, an E one and at its W end, a W one were attached in the 17th century to the W wall of the monastery's S building (Figs. 5, 6). The purpose of the E annex is unclear but the monastery's W wing stood on the W foundation. The finds consist of several fragments of late 16th–first half of the 17th-century panel stove tiles and vessels.